

Leefmilieu
Dennenstraat 124
6543 JW NIJMEGEN
06 41837798
IBAN: NL26TRIO0788881558
burgernetwerk@leefmilieu.nl
www.leefmilieu.nl

Nieuwsbrief Leefmilieu

Jaargang 18 nummer 3
November 2020

Zoals iedereen moet ook Leefmilieu anders werken dan we gewend zijn in deze coronatijd. In de digitale wereld is overleg zeker mogelijk, maar mis je de persoonlijke contacten en praatjes na afloop van overleg. Desalniettemin leest u in de Nieuwsbrief tal van interessante artikelen over onder meer stikstof en het (bij)stoken van biomassa voor energie. Twee actuele onderwerpen waar Leefmilieu actief op is en waar u ook in andere nieuwsberichten regelmatig over hoort. Onderwerpen waar een zeer lange adem voor nodig is, want u kunt lezen dat het kabinet nog steeds de juiste koers niet gevonden heeft!

De e-mail versie van de Nieuwsbrief wordt kosteloos aan alle belangstellenden toegezonden. Mail daarvoor naar burgernetwerk@leefmilieu.nl. Leden zijn voor ons erg belangrijk en een lidmaatschap kost maar 10 euro per jaar. Wilt u anderen attent maken op het bestaan van deze Nieuwsbrief?

Inhoud van de Nieuwsbrief

1. Ook gerechtshof verwerpt schadeclaim Middelkamp
2. Stikstofwet minister Schouten zwaar onvoldoende
3. Rechtszitting procedure tegen bio-energiecentrale Cuijk
4. Met SUSPECT het riool in
5. Bestrijdingsmiddelen via de lucht wijdverspreid
6. Leefmilieu stuurt brandbrief biomassa naar 'uitstelminister' Wiebes
7. Houtstoken: een probleem dat maar niet wordt opgelost

1. Ook gerechtshof verwerpt schadeclaim Middelkamp

Al in juni 2018 verwierp de rechtbank de schadeclaim richting Leefmilieu van voormalig vrijwilliger Middelkamp en een van zijn klanten. Middelkamp was het hier niet mee eens en tekende beroep aan. Het gerechtshof heeft op 27 oktober 2020 uitspraak gedaan in dit beroep: Ook het Hof verwerpt de schadeclaim. De stelling dat er sprake zou zijn geweest van wederzijdse dwaling toen wij in 2014 een schikking met hem troffen, mist, zoals het Hof het stelt, 'op alle onderdelen doel'. Het weegt in dit oordeel zwaar dat Middelkamp bestuursrecht deskundige is en dus over voldoende kennis beschikte om de onzekerheden die er destijds waren juist in te schatten.

De claim van de klant was zeer slecht onderbouwd en het Hof oordeelt dan ook dat hier geen sprake is van onrechtmatig handelen van Leefmilieu en er dus geen grond is voor een schadeclaim.

Wederom is Leefmilieu dus in het gelijk gesteld en de heer Middelkamp is veroordeeld tot het vergoeden van (een deel van) onze kosten: 11.882,- euro.

2. Stikstofwet minister Schouten zwaar onvoldoende

Bijna 1,5 jaar na de uitspraak van de Raad van State van mei 2019 over de Nederlandse stikstofaanpak is het wetsvoorstel 'Stikstofreductie en natuurverbetering' door minister Schouten gelanceerd. Leefmilieu vindt het wetsvoorstel zwaar onvoldoende. Het wetsvoorstel komt neer op een reductie van de stikstofemissie van 25%, terwijl het adviescollege Remkes 50% adviseerde.

Daarnaast wil Schouten samen met provincies naar Brussel om te vragen natuurgebieden te mogen schrappen. Dit is haar afgeraden door vele vooraanstaande juristen. Ook recent onderzoek van twee bureaus kwam tot dezelfde conclusie: een doodlopende weg. Vooral ook omdat we in Nederland met 13% oppervlakte Natura 2000-gebieden al onder het Europees gemiddelde zitten, terwijl de Europese Commissie zelfs naar 30% wil.

Minister Schouten wil ook handel in stikstof. Dit zogenoemde extern salderen gaat ervoor zorgen dat de prijs van ammoniakstikstof fors omhoog zal gaan. Boeren zullen dit niet kunnen betalen, maar grote bedrijven die stikstof nodig hebben wel (bijvoorbeeld een biomassa-centrale). De agrarische sector gaat zo worden leeggekocht. Boeren moeten nu al handelen in productierechten en fosfaat-rechten. Daar komt ammoniakhandel dan nog bij. Verder zal extern salderen gaan leiden tot grootschalige fraude met zogenaamde referentieniveaus. Leefmilieu is van mening dat dit wetsvoorstel van tafel moet en dat een nieuw wetsvoorstel op de bezwaren moet worden aangepast.

Lees onze uitgebreide reactie op: <https://tinyurl.com/LMSchouten>

3. Rechtszitting procedure tegen bio-energiecentrale Cuijk

Bio-energiecentrale Cuijk heeft geen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming. Leefmilieu en MOB hebben hiertegen een handhavingsverzoek ingediend. Omdat provincie Noord-Brabant het handhavingsverzoek heeft afgewezen, zijn Leefmilieu en MOB in beroep gegaan. Op 29 september j.l. heeft de rechtszitting over het beroep plaatsgevonden. De verbrandingscentrale in Cuijk heeft geen natuurvergunning, waarin precies moet worden verantwoord wat er aan stikstof neerdaalt op beschermde natuurgebieden. Dit zou wettelijk niet nodig zijn als de activiteiten sinds de oprichting in 1998 hetzelfde waren gebleven. Echter de centrale anno 2020 is allang niet meer te vergelijken met de centrale van 2000. Vele substantiële wijzigingen zijn doorgevoerd. Zo mag er sinds 2003 30% meer schone houtsnippers worden verbrand. Sinds 2015 mag er voor maximaal 40% afvalstoffen (zoals vethoudende bleekarde, B-hout, RWZI-slib en papierslib) worden mee verbrand. Ook is er sinds 2018 een versnipperaar voor stammenhout in werking. Deze nieuwe activiteiten vereisen een natuurvergunning. Bureau TAUW heeft in juni 2012 een "Quickscan" naar de stikstofuitstoot en -depositie uitgevoerd. Dit onderzoek laat zien dat er een forse stikstofdepositie plaats vindt op een vijftal nabijgelegen natuurgebieden: Sint Jansberg, Bruuk, Gelderse Poort, Oeffelter Meent en Uiterwaarden Waal. De rechtbank Den Bosch vraagt eerst een inhoudelijk advies van Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) over de zaak. Daarna zal de rechtbank uitspraak doen.

4. Met SUSPECT het riool in

In de afgelopen periode is het SUSPECT project gestart met veldwerk. Doel van SUSPECT is om met metingen en computermodellen te kunnen voorspellen hoeveel van de chemische stoffen die wij dagelijks gebruiken via het riool in het milieu terecht komen. Ondanks de corona-epidemie konden de twee geplande meetcampagnes doorgaan. Eind mei en medio september zijn op 10

locaties in Nijmegen de putdeksels van het riool opengetrokken en zijn er zogenoemde speedisks geplaatst. Dit zijn een soort sponsjes die een laagje adsorptiemiddel bevatten waaraan allerlei chemische stoffen die in het riool voorkomen hechten. De sponsjes worden in het najaar geanalyseerd op 200 stoffen, waaronder medicijnresten, illegale drugs en bestrijdingsmiddelen. De eerste resultaten worden eind 2020 verwacht. Ook is op de meetlocaties extra rioolwater verzameld om dit in samenwerking met andere lopende onderzoeksprojecten op antibioticaresistentie en het nieuwe corona virus te testen.

Daarnaast is op een rijtje gezet wat er wereldwijd bekend is over de omstandigheden in het riool (zoals temperatuur en zuurgraad), en het effect op de afbraak van 'opkomende stoffen' (dit zijn stoffen die nieuw zijn en/of steeds meer worden gebruikt). De resultaten worden in de komende tijd in vorm van een wetenschappelijke publicatie opgeschreven. Om te zien in hoeverre deze omstandigheden ook in het Nijmeegse riool aanwezig zijn, is een nieuw hightech meetinstrument uit Zwitserland gebruikt: de SQUID, een rioolbal (zie foto) die op geschikte trajecten een stukje met het afvalwater meezwemt.

Begin juni zijn de eerste tests gedaan met veelbelovende resultaten. Over 1,2 kilometer verzamelde het balletje gegevens over pH, temperatuur, oxidatie-reductie potentiaal (redox) en elektrische geleidbaarheid. Het was spannend werk want op het eindpunt moest, liggend op straat, met een lang schepnet de rioolbal op het juiste moment weer uit het riool worden geschept en naar boven worden gehaald. De hoop is in de loop van het komende jaar nog veel interessante meetgegevens te kunnen verzamelen.

Lees op <https://tinyurl.com/toiletrivier> "Van toilet naar rivier: de weg van farmaceutische afvalstoffen door de riolering naar watersystemen", een eerdere publicatie van SUSPECT.

5. Bestrijdingsmiddelen via de lucht wijdverspreid

Duits onderzoek toont aan dat bestrijdingsmiddelen via de lucht wijdverspreid worden. Voor de Duitse studie "Pestizid-Belastung der Luft" werd in 2019 van maart tot november op 163 locaties de hoeveelheid pesticiden in lucht onderzocht. Deze locaties waren verdeeld over heel Duitsland en lagen binnen een straal van minder dan 100 tot meer dan 1000 meter van potentiële bronnen. In steden en op het platteland, in gangbare en in biologische landbouwgebieden en ook in beschermde natuurgebieden. Op alle 163 locaties werd glyfosaat gevonden, zowel in natuurgebieden als in gebieden met grootschalige biologische landbouw. De meeste bestrijdingsmiddelen werden in Noord-Duitsland gevonden. In de luchtmonsters werden 138 verschillende bestrijdingsmiddelen gevonden. De onkruidbestrijdingsmiddelen glyfosaat, pendimethalin, prosulfocarb, terbutylazin en metolachloor werden het meest gevonden. De onderzoekers roepen op tot een onmiddellijk verbod van deze vijf pesticiden, een einde aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen tegen 2035 en compensatie voor biologische boeren. De biologische boeren vinden dat zij, zolang bestrijdingsmiddelen grootschalig worden gebruikt, bij vervuiling van hun producten moeten worden gecompenseerd via een compensatiefonds. Dit fonds moet worden gevoed door tien procent van de jaarlijkse Duitse afzet van de bestrijdingsmiddelenproducenten.

Kijk voor informatie op <https://www.ackergifte-nein-danke.de>

6. Leefmilieu stuurt brandbrief biomassa naar 'uitstelminister' Wiebes

Leefmilieu vindt dat de subsidies voor biomassaverbranding een bepalende en kwalijke rol spelen bij misstanden in buitenlandse bossen en natuurgebieden. Daarom heeft Leefmilieu samen met milieuorganisaties Comité Schone Lucht en MOB een brandbrief naar minister Wiebes gestuurd om de biomassasubsidie in te trekken, energiebedrijven voor gedane investeringen te compenseren en de ruim 8 miljard euro subsidie in te zetten voor woningisolatie en èchte duurzame energie. Ruim zeventig landelijke en regionale natuur- en bosbeschermingsorganisaties, bewoners- en actiegroepen en deskundigen uit binnen- en buitenland hebben de brandbrief mee ondertekend.

De brandbrief is gestuurd omdat minister Wiebes opnieuw het besluit hierover uitstelt door het Planbureau voor de Leefomgeving om nader onderzoek te vragen. Ook omdat 4 en 5 november de begroting van minister Wiebes in de Tweede Kamer wordt behandeld.

Lees de brandbrief op: <https://tinyurl.com/briefwiebes>

Teken ook de petitie 'EU bescherm onze bossen, verbrand ze niet' op: <https://tinyurl.com/petitiebossen>

7. Houtstoken: een probleem dat maar niet wordt opgelost

(Door Trinette Janssen, Milieudefensie Groningen)

Voor Milieudefensie in Groningen begon dit jaar goed, wat betreft de acties tegen houtstoken: in januari was er een bijeenkomst in Leeuwarden bij de Friese strijders tegen houtrook. De Stichting Houtrookvrij kwam met een presentatie door Vincent van de Heiden.

In Groningen werd samengewerkt met de bomenridders. Dat inspireerde tot het nog maar eens wijzen op de gevolgen van de vergiftiging van het milieu door het toenemend aantal houtkachels in ons land in een opiniestuk in het Dagblad van het Noorden: "Houtrook schadelijk voor mens en dier". De vergiftiging gaat veel verder dan de plaag voor mensen. Dat blijkt uit een rapport van Deltares: Basisdocumentatie Probleemstoffen KRW (Kaderrichtlijn Water). Het bleek dat er bij onderzoek van Water niet geïdentificeerde stoffen werden aangetroffen. Het bleek o.a. PAK's te zijn, de zo gevreesde gifstoffen die volop uitgestoten worden door houtkachels. Hierna organiseerde het Dagblad van het Noorden een Debatavond over houtstoken. Trinette kreeg een plaats toebedeeld in het panel in een stampvolle zaal in Odoorn (Dr.). Hierna stopten de bijeenkomsten door corona.

Maar er lopen momenteel nog wel rechtszaken. Milieudefensie Groningen heeft 8 houtrook zaken gevoerd tot en met de RvS. Dit najaar komt er waarschijnlijk een uitspraak van de Raad van State in de zaak Enschede.

Vraag was en is of het befaamde artikel 7:22 van het Bouwbesluit 2012 serieus wordt genomen. In de jaren '90 deed een advocaat uit Heerenveen met veel succes een beroep op dit artikel. Na 2000 is het onmogelijk een houtrook zaak te winnen met 7:22. Plotseling moest er aan een "norm" worden voldaan, volgens gemeenten. Anders was het geen "overlast". Welke norm, moest de rechter maar bepalen. Die wist het ook niet. Feit is dat houtstook door particulieren meetelt bij de CO2 reductie, net als de biomassacentrales. Ook al klopt dat niet. Dat is rijksbeleid dat door de RvS wordt gevolgd.